



Haitallisten kemikaalien vähentäminen kunnissa: tärkeä tukipilari ilmaston ja kiertotalouden rinnalla

9.12.2025

VALONIA



Varsinais-Suomen liitto
Egentliga Finlands förbund

Kestävä kunta 2030 – ratkaisupaletti ja tavoitteet

Tavoitteisiin pääseminen edellyttää esimerkiksi, että kunta...

...toimeenpanee ja päivittää **ilmastosuunnitelmaa**.

...ottaa käyttöön **uusiutuvan energian** ratkaisuja.

...edistää osaltaan **maatalouden päästöjen vähentämistä**.

...lisää **viher- ja vesialueiden kytkeytyvyyttä sekä luonnon monimuotoisuutta** myös rakennetussa ympäristössä.

...suunnittelee, resursoi ja seuraa toimia osana **talousarviovalmistelua**

...selvittää **ennallistamis- ja suojelupotentiaaliset kohteet**

...vahvistaa **kokonaisvaltaisesti kestäviä kasvatus- ja kouluyhteisöjä**.

...vähentää alueellaan **rakentamisen haitallisia luontovaikutuksia**

...edistää paikallistoimijoiden aktiivisuutta muun muassa **vesiensuojelussa**.

...parantaa energiatehokkuutta kaikessa toiminnassa ja liittyy **energiatehokkuussopimukseen**.

...ehkäisee **haitallisten aineiden ja ravinteiden valumia** vesistöihin

...toteuttaa asukkaiden **kestävää liikkumista** tukevia ratkaisuja.

...edistää hankintojen kautta mm. **rakentamisen kiertotaloutta ja ruokaketjun kestävyyttä**.

...etsii sopivimmat keinot **vähentää liikenteen päästöjä**.

...ohjaa kunnan metsänhoitoa **monitavoitteisella metsäohjelmalla**.

...tarjoaa **osallistumisen mahdollisuuksia** ja purkaa vastakkainasettelua.

...luo puitteet **materiaalien kulutuksen vähentämiselle ja tehokkaalle kierrolle**.

Kunta 2030

Tavoitteita, joihin Suomi on sitoutunut

Hiilineutraalius vuoteen 2035

Ilmastoviisas maa- ja metsätalous

Liikkumisen päästöt puolitettu

Luonnon monimuotoisuus vahvistuu

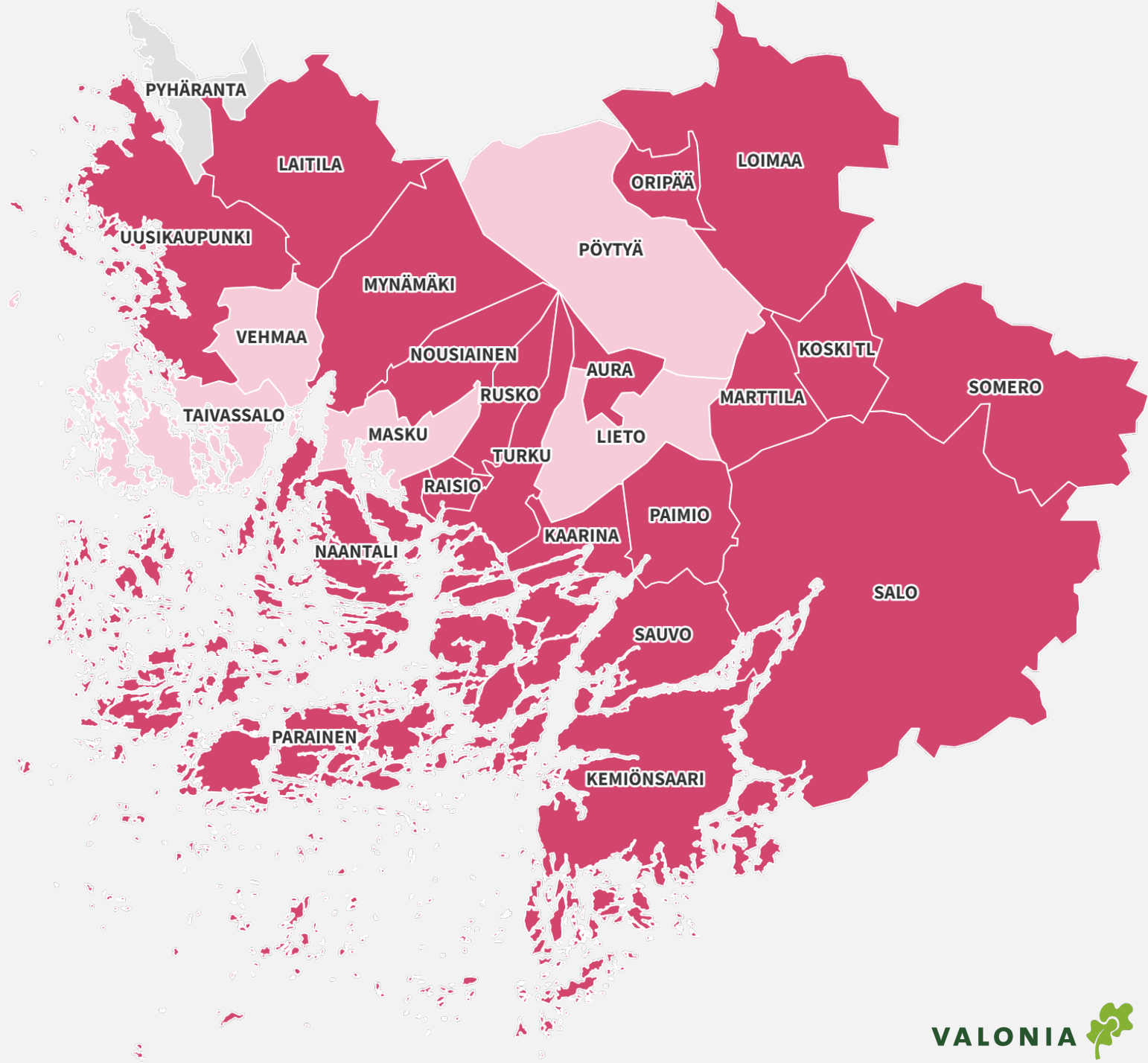
Materiaalien kiertotalousaste kaksinkertaistuu

Uusiutumattomien luonnonvarojen kulutus vähenee

Vesien hyvä ekologinen tila

Kestävyystyö Varsinais-Suomen kunnissa

- Lähes kaikilla kunnilla ilmastosuunnitelma
- Mukana aiempaa vahvemmin
 - Metsien käyttö
 - Maatalous
 - Saaristomeri
 - Luonnon monimuotoisuus
- Tuki tavoitteille vahva, mutta toimeenpano ja johdonmukaisuus haastavaa
- Yritykset ja asukkaat aiempaa kiinnostuneempia



Kuntien ilmastosuunnitelmat ja maakunnallinen ilmastotiekartta

- Mitä ne oikeastaan pitävät sisällään?

- Varsinais-Suomen ilmastotiekartta kertoo kattavasti maakunnassa tarvittavista toimista (liikenne, energia, maatalous, rakentaminen, maankäyttö)
- Kunnat poimivat sopivat tavoitteet ja toimenpiteet ja tarkentavat niitä omassa ohjelmassaan
 - Elinkeinorakenne ja muut erityispiirteet vaikuttavat konkretiaan
 - Ei yhteistä rakennetta, ulkoasua tai seurantajärjestelmää, sen sijaan yhteisiä tavoitteita, toimenpiteitä ja indikaattoreita

17	pakettiautohankinnoissa siirtyminen vähäpäästöisiin ajoneuvoihin	Kestävät hankinnat	Uusiutuvan energian käyttö, vähentäminen ja jätteen kierrättäminen	Käynnissä, jatkuva	Tekniset palvelut, yhdyskuntateknikka	Kasviuonekasvupäästöjen vähentäminen	Jatkuva	
18	Kasvisruuan ja lähikalan suosiminen kaupungin kokoustarjoiluissa	Kestävät hankinnat	Kaupungin kokoustarjoiluissa aletaan suosia kasvisruokaa ja lähikalaa.	Selvitetään	Kaupungin kaikki toimialat	Kasviuonekasvupäästöjen vähentäminen, lähialueen elinkeinotoiminnan tukeminen	Jatkuva	
19	Bio-, kiertotalous- ja cleantech -liiketoiminnan edistäminen Nesteen entisellä jalostamoalueella	Kiertotalous	Nesteen entisen jalostamoalueen ja Luolajan yksityisomistuksessa olevien maa-alueiden kehittäminen yhteistyössä alueen maanomistajien kanssa ja satamasiidonnaisen teollisuustoiminnan kehittämisestä tukeminen. Toimenpide on Naantalin kaupunkistrategia 2026:ssä. Vuonna 2023 Naantalin kaupunki ja Neste Oyj sopivat Salama-Tupa-alueen kaupunginosan maakaupasta, jolla kaupunki aikoo edistää vihreää siirtymää.	Käynnissä	Kaupunginjohtaja, tekninen johtaja, elinkeinopäällikkö	Kiertotalouden ja vihreän siirtymän edistäminen	2023 eteenpäin	https://www.naantali.fi/uutiset/naantalin-kaupunki-ja-neste-oyt-ovat-sopineet-maakaupasta-naantalin-kaupunki-aikoo-edistaa
20	Jätteiden monilokeroastoiden järjestäminen keskeisimmille turistialueille	Kiertotalous	Kaupunki järjestää jätteiden monilokeroastioita keskeisimmille turistialueille. Turistialueella Naantalin Salamassa pilotoitin kesällä 2023 pop-up-tyyistä yli 10 jakeen jättekeräystä.	Käynnissä	Tekniset palvelut, tilapalvelut, viheryksikkö	Kiertotalouden edistäminen	2023-2024	
21	Jätteiden monilokeroastoiden järjestäminen keskeisimmille kaupungin toimipisteille	Kiertotalous	Kaupunki järjestää jätteiden monilokeroastioita keskeisimmille toimipisteilleen (kaupungintalo ja koulut)	Selvitetään	Tekniset palvelut, tilapalvelut	Kiertotalouden edistäminen	2024-2025	



KÄRKITEEMA 3
HIILEN SIDONTA, PELLON KASVUKUNTO JA VESIEN HALLINTA

TOIMENPITEET

- Viljelytarkkuutta parannetaan muun muassa tutkimuksella ja koulutuksella.
- Lisätään peltomaan ympärivuotista kasvipeitteisyyttä ja muita hiilen-sidonnan keinoja.
- Pellonkäyttöä monipuolistetaan kasvikierrolla ja uusilla viljelykasveilla sekä huomioidaan maatalousluonnon monimuotoisuus.
- Maatalousmaan vesitaloutta parannetaan hyödyttämään ilmastomuutokseen sopeutumista, vesien ravinnekuorman hallintaa, maan rakennetta ja ilmastopäästöjen hillintää.
- Lisätään luonnonmukaisia vesienhallinnan toimia ja vahvistetaan valuma-aluelähtöistä suunnittelua ja yhteistyötä yhdistäen maankäytön eri osa-alueet (maatalous, metsä, muu maankäyttö).

Hankintojen erilaisia vaikutuksia

- Ilmastopäästöjen vähentäminen ja hiilineutraalisuus
- Luonnonvarojen kestävä käyttö (materiaalitehokkuus, kiertotalous)
- Kemikalisoitumisen vähentäminen, vaaralliset kemikaalit
- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen

- Materiaalien alkuperä vai vaikutukset kunnassa?
- Käytön aikainen vaikutus vai valmistukseen liittyvä?
- Materiaalien lujuus ja pitkäikäisyys vai uusiutuvuus edellä?
- Jne.

Lisäksi mietittävä:

- Toiminnallisuus
- Kilpailuolosuhteiden edistäminen
- Sosiaalinen vastuu, mm. työllistäminen
- Kulttuuriarvot



Motivaatiota tuovat mm.

- Kuntalaisten etu,
 - Lapsiystävällinen kunta,
 - Hyvä sisäilma, terveelliset tilat
 - Saaristomeri
- Yhteen sopivien hyötyjen tunnistaminen tärkeää

Kestävät hankinnat Varsinais-Suomen kunnissa

- Kunnissa jo nyt paljon hyviä käytäntöjä, mutta paljon myös kehitettävää
 - Vaatimusten ja kriteerien käyttö soveltaen
 - Eri tavoitteiden yhteen sovittaminen
 - Mittarit ja todentaminen



Ollaan yhteydessä!



Riikka Leskinen
toimialapäällikkö
riikka.leskinen@valonia.fi
044 907 5995

Tilaa uutiskirjeemme!



valonia.fi/uutiskirje

